

УДК 631.1.016:330.111.4

Сучасні проблеми та основні фактори розвитку аграрного сектору України / Лузан Ю.Я.
// Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 5.

Проаналізовано ситуацію в аграрному секторі України, окреслено основні пріоритети державної аграрної політики на сучасному етапі розвитку галузі, від яких залежить успіх її економічної діяльності: удосконалення організаційно-економічного механізму господарювання; створення оптимальних організаційно-управлінських структур; оплата праці; функціонування трудових ресурсів; матеріально-технічне забезпечення; екологія; соціально-економічний розвиток територій. Виокремлено ключові проблеми, спрямовані на максимальну збалансованість попиту і пропозицій на продовольчому ринку, удосконалення регулювання експортно-імпоротної діяльності з максимальним використанням досвіду розвинутих країн, створення умов для активізації інвестування аграрних проектів. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: аграрна політика, український ринок, кооперація, саморегулювання, земельні відносини, сільський розвиток.

УДК 631.1.016:330.111.4

Современные проблемы и основные факторы развития аграрного сектора Украины / Лузан Ю.Я. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 5.

Проанализирована ситуация в аграрном секторе Украины, очерчены основные приоритеты государственной аграрной политики на современном этапе развития отрасли, от которых зависит успех ее экономической деятельности: совершенствование организационно-экономического механизма хозяйствования; создание оптимальных организационно-управленческих структур; оплата труда; функционирование трудовых ресурсов; материально-техническое обеспечение; экология; социально-экономическое развитие территорий. Выделены ключевые проблемы, направленные на максимальную сбалансированность спроса и предложений на продовольственном рынке, совершенствование регулирования экспортно-импортной деятельности с максимальным использованием опыта развитых стран, создание условий для активизации инвестирования аграрных проектов. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: аграрная политика, украинский рынок, кооперація, саморегулирование, земельные отношения, сельское развитие.

UDS 631.1.016:330.111.4

Current problems and key matters of the development of agrarian sector of Ukraine/ Luzan Y.Y. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 5.

The current situation of agrarian sector of Ukraine is analysed, the priorities of state agrarian policy on the current stage of the development that predefine its economic success are outlined. These priorities are: enhancement of economic management mechanism; creation of optimum management bodies; labour payment; functioning of labour resources; material and technical maintenance; ecology; social and economic development of regions.

The key matters aimed at maximization of demand-supply balance on the food market, enhancement of export-import activity regulation, considering experience of the developed countries; creation of the environment for activation of investments into agrarian projects. Refs.: 10.

Key words: agrarian policy, Ukrainian market, cooperation, self-regulation, land relations, rural development.

УДК 338.439:637.562

Організаційно-економічні засади функціонування м'ясного скотарства в Україні / Шуст О.А., Радько В.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 10.

Розглядається сучасний стан виробництва яловичини в Україні. Особлива увага приділена розвитку спеціалізованого м'ясного скотарства – сировинної бази виробництва високоякісних м'ясних і ковбасних виробів. Розкрито першопричини кризового становища м'ясного скотарства в нашій державі, основні з яких були викликані зміною зовнішнього середовища діяльності сільськогосподарських підприємств – провідних виробників яловичини. Проаналізовано причини збитковості її виробництва в господарствах корпоративного сектору, серед яких основними є технологічна недосконалість виробничого процесу. Здійснено оцінку виробництва яловичини в господарствах населення, з'ясовано, що в даній категорії виробників відсутність суттєвих позитивних тенденцій у нарощуванні обсягів виробництва спричинена складною демографічною ситуацією та проблемами зі збутом. Запропоновано шляхи відродження м'ясного скотарства, що ґрунтуються на принципах державно-приватного партнерства. Рис.: 1. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: сільськогосподарські підприємства, господарства населення, скотарство, м'ясо, велика рогата худоба, державна підтримка, забезпеченість.

УДК 338.439:637.562

Организационно-экономические основы функционирования мясного животноводства в Украине / Шуст Е.А., Радько В.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 10.

Рассматривается современное положение производства говядины в Украине. Особое внимание уделено развитию специализированного мясного животноводства – сырьевой базы производства высококачественных мясных и колбасных изделий. Раскрыты первопричины кризисного состояния мясного животноводства в нашей стране, основные из которых были вызваны изменением внешней среды деятельности сельскохозяйственных предприятий – ведущих производителей говядины. Проанализированы причины убыточности ее производства в хозяйствах корпоративного сектора, среди которых основными являются технологическое несовершенство производственного процесса. Проведена оценка производства говядины в хозяйствах населения, выяснено, что в данной категории производителей отсутствие существенных позитивных тенденций в наращивании объемов производства вызвано сложной демографической ситуацией и проблемами сбыта. Предложены пути возрождения мясного животноводства, которое базируется на принципах государственно-частного партнерства. Илл.: 1. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: сельскохозяйственные предприятия, хозяйства населения, животноводство, мясо, крупный рогатый скот, государственная поддержка, обеспеченность.

UDS 338.439:637.562

Animal husbandry within the framework of economic management / Shust O.A., Radko V.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 10.

The current state of beef production in Ukraine is considered in the article. Particular attention is paid to the development of specialized beef cattle – the raw material base of high-quality meat and sausages production. The main reasons of the crisis situation of animal husbandry in the country are considered, main of them were caused by change of agricultural enterprises environment, which are the most important beef producers. The analysis of the main reasons of losses of beef production on the farms of the corporate sector is provided. The beef production in households is estimated. It is stated that absence of significant positive trends in increasing production by households is caused by difficult demographic situation and problems of marketing. The ways of beef cattle revival based on the principles of public-private partnerships are proposed. Fig.: 1. Refs.: 9.

Key words: agricultural enterprises, private households, animal husbandry, meet, livestock, state support, security.

УДК 332.334.4:631.618

Еколого-економічні основи використання рекультивованих земель степового Придніпров'я / Галаган Т.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 15.

Доведена необхідність еколого-економічної оцінки рекультивації порушених земель як основи досягнення економічно доцільного та екологічно безпечного рівня віддачі з одиниці площі цих техногенних новоутворень.

Розроблено матричний метод для визначення найдоцільнішої галузі подальшого використання рекультивованих земель, які можуть бути оригінальним продуктом і предметом праці в аграрній сфері економіки.

Для умов степового Придніпров'я визначено найпоширеніші типи рекультивованих земель. Пропонується їхнє використання за чотирма напрямками: сільськогосподарське виробництво, штучні сіножаті й луки, штучне лісонасадження та комбінований напрям, в який входить створення рекреаційних, водо-, рибогосподарських, спортивних, дачних та інших об'єктів.

Ще до проведення гірничотехнічного етапу рекультивації запропоновано враховувати бажаний напрям подальшого використання відновленої ділянки, здійснювати її еколого-економічну оцінку і на цій основі визначати спосіб рекультивації й витрати на неї. Табл.: 1. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: землекористування, рекультивація порушених земель, еколого-економічна оцінка, галузь використання, матричний метод.

УДК 332.334.4:631.618

Эколого-экономические основы использования рекультивированных земель степного Приднепровья / Галаган Т.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 15.

Доказана необходимость эколого-экономической оценки рекультивации нарушенных земель как основы достижения экономически рационального и экологически безопасного уровня отдачи с единицы площади этих техногенных новообразований.

Разработан матричный метод для определения наиболее целесообразной области дальнейшего использования рекультивированных земель, которые могут быть оригинальным продуктом и предметом труда в аграрной сфере экономики.

Для условий степного Приднепровья определены наиболее распространенные типы рекультивированных земель, предлагается использование их в четырех направлениях: сельскохозяйственное производство, искусственные сенокосы и луга, искусственные лесонасаждения а также комбинированное направление, в которое входит создание рекреационных, водо-,рыбохозяйственных, спортивных, дачных и других объектов.

Еще до проведения горнотехнического этапа рекультивации предложено учитывать желаемое направление дальнейшего использования восстановленного участка, проводить ее эколого-экономическую оценку и на этой основе определять способ рекультивации и затраты на него. Табл.: 1. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: землепользование, рекультивация нарушенных земель, эколого-экономическая оценка, отрасль использования, матричный подход.

UDS 332.334.4:631.618

Ecological and economic framework of use of recultivated soil of the steppe Prydniprivia region / Halahan T.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 15.

The article states the necessity of ecological and economic evaluation of disturbed soil reclamation as the basis for achievement of economically and environmentally safe level of output from the area unit of new formations.

A matrix method for determining the most appropriate field of further reclaimed soils use which may be the original product and the subject of labor in agricultural sector of economy is developed.

The most common types of reclaimed soils for conditions of steppe Prydniprivia are defined. It is proposed to use them in four economic areas: agriculture, artificial grasslands and hayfields, artificial forest

plantation and the combined direction, which includes the creation of recreation, water fisheries, sports, country and other facilities.

It is proposed before conducting mining reclamation stage to include the desired direction the further use of the restored land plot and make its ecological and economic evaluation and determine recultivation way and its costs on this basis. Tabl.: 1. Refs.: 14.

Key words: land use, reclamation of disturbed soil, ecology-economic estimation, branch of using, matrix approach.

УДК 338.27:519.246.8:636.32/.38

Удосконалення методики прогнозування у тваринництві / Канцевич С.І., Синявіна Ю.В.
// Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 20.

Проаналізовано ряд методів прогнозування. Встановлено, що метод Льюїса не може бути використаний для побудови коротко- та довгострокових прогнозів. Розроблено прогноз розвитку галузі вівчарства в Україні до 2017 р. за допомогою методу лінійного регресійного аналізу. З використанням методів нелінійного регресійного аналізу побудовані математичні моделі виробництва вовни й кількості поголів'я овець в усіх категоріях господарств України з погляду максимального значення приведенного коефіцієнта детермінації та F-відношення. Проведено порівняльний аналіз різних методів прогнозування, який показав доцільність використання методів нелінійного регресійного аналізу для прогнозування процесів у сільському господарстві, оскільки дані методи мають найвищу точність опису й достовірність. Табл.: 2. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: прогнозування, вівчарство, лінійна регресія, нелінійний регресійний аналіз, математичні моделі, економічний аналіз.

УДК 338.27:519.246.8:636.32/.38

Усовершенствование методики прогнозирования в животноводстве / Канцевич С.И., Синявина Ю.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 20.

Проанализирован ряд методов прогнозирования. Установлено, что метод Льюиса не может быть использован для построения кратко- и долгосрочных прогнозов. Разработан прогноз развития отрасли овцеводства в Украине до 2017 г. с помощью метода линейного регрессивного анализа. С использованием методов нелинейного регрессивного анализа построены математические модели производства шерсти и количества поголовья овец во всех категориях хозяйств Украины с точки зрения максимального значения приведенного коэффициента детерминации и F-отношения. Проведен сравнительный анализ различных методов прогнозирования, который показал целесообразность использования методов нелинейного регрессивного анализа для прогнозирования процессов в сельском хозяйстве, поскольку данные методы имеют наибольшую точность описания и достоверность. Табл.: 2. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: прогнозирование, овцеводство, линейная регрессия, нелинейный регрессионный анализ, математические модели, экономический анализ.

UDS 338.27:519.246.8:636.32/.38

Enhancement of forecasting methods in animal husbandry / Kantsevych S.I., Syniavina Y.V.
// Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 20.

This article highlights a set of forecasting and prognostic planning methods. It is defined that the Lews's method can't be used for short and long-term forecasting. Sheep breeding branch forecast for 2017 is made on the base of linear regression method. Mathematical models of wool production and sheep livestock in Ukraine number are provided. These models are characterized by high-adjusted determination coefficient and Fischer's criterion. The comparative analysis of various forecasting methods is carried out. This analysis shows expediency of nonlinear regression analysis methods use for forecasting of processes in agriculture, since these methods have the greatest accuracy of the description and reliability. Tabl.: 2. Refs.: 10.

Key words: forecasting, sheep breeding, linear regression, nonlinear regression analysis, mathematical models, economic analysis.

УДК 338.432:006.013

Сільськогосподарська продукція: проблема якості / Литвинов А.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 23.

Розглядається комплекс питань, пов'язаних із якістю та стандартизацією сільськогосподарської продукції. На основі монографічного дослідження показано історичний розвиток цих питань, сучасний стан, основні ризики й шляхи їх мінімізації. Здійснено ретроспективний аналіз низки нормативних актів, що стосуються державних органів, у веденні яких знаходяться питання стандартизації продукції сільського господарства. Показано перспективи і напрями майбутньої гармонізації відповідних стандартів. Одержані висновки, серед іншого, підтверджуються результатами порівняльного аналізу окремих українських та іноземних стандартів якості сільськогосподарської продукції. Для мінімізації ризиків, пов'язаних із її якістю, пропонується запровадження систем контролю за якістю продукції. На державному рівні необхідно створити саморегульовану організацію виробників, яка б могла взяти на себе координацію діяльності у сфері стандартизації та якості сільськогосподарської продукції. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 42.

Ключові слова: сільськогосподарська продукція, якість, стандарти, стандартизація, ризик, управління якістю, економіка, управління.

УДК 338.432:006.013

Сельскохозяйственная продукция: проблема качества / Литвинов А.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 23.

Рассматривается комплекс вопросов, связанных с качеством и стандартизацией сельскохозяйственной продукции. На основе монографического исследования показано историческое развитие этих вопросов, современное состояние, основные риски и пути их минимизации. Проведен ретроспективный анализ группы нормативных актов, касающихся государственных органов, в ведении которых находятся вопросы стандартизации продукции сельского хозяйства. Показаны перспективы и направления будущей гармонизации соответствующих стандартов. Полученные выводы, среди прочего, подтверждаются результатами сравнительного анализа отдельных украинских и иностранных стандартов качества сельскохозяйственной продукции. Для минимизации рисков, связанных с ее качеством, предлагается внедрение систем контроля за качеством продукции. На государственном уровне необходимо создание саморегулируемой организации производителей, которая могла бы взять на себя координацию деятельности в сфере стандартизации и качества сельскохозяйственной продукции. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 42.

Ключевые слова: сельскохозяйственная продукция, качество, стандарты, стандартизация, риск, управление качеством, экономика, управление.

UDS 338.432:006.013

Agricultural products: the quality problem / Lytvynov A.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 23.

The complex of problems of agricultural products quality and standardization has been reviewed. Basing on the monograph research historical aspects and current state of developing of aforementioned problems has been studied along with main risks and ways of their minimization. Retrospective analysis of a number of legislative documents dealing with state bodies, which are responsible for agricultural products standardization issues, has been conducted. The outcome of the research is based on the results of the comparative analysis of a number of Ukrainian and foreign agricultural production quality standards. Implementation of the quality control management systems for minimization of risks connected with

agricultural products quality has been suggested. Creation of self-regulating organization of agribusiness representatives that could coordinate activities in the field of ensuring agricultural products quality and standards has been proposed. Tabl.: 1. Figs.: 1. Refs.: 42.

Key words: agricultural production, quality, standards, standardization, risk, quality management, economics, management.

УДК 338.439.5/.6 ÷ 621.417.38 ÷ 332.1

Регіональна ефективність використання енергоресурсів в аграрному виробництві Запорізької області / Скрипник А.В., Воловоденко Л.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 31.

Розглянуто ефективність використання енергетичних ресурсів у Запорізькій області. Показано, що за більшістю соціально-економічних показників на душу населення область наближується до середніх по Україні величин, однак рівень аграрного виробництва є суттєво меншим, ніж у середньому по країні. Особливо це стосується виробництва м'ясопродуктів, яке в перерахунку на душу населення на 30% менше, ніж у цілому по Україні. Водночас кількість вироблюваної електроенергії на душу населення суттєво перевищує загальнонаціональний показник. Після економічної та фінансової кризи 2008-2009 років попит на електроенергію в Запорізькій області значно знизився і не відновився до передкризового рівня. Якщо ці тенденції продовжуватимуться, то більша частка вироблюваної електроенергії споживатиметься поза межами області. На підставі відомих у країнах ЄС нормативів енергетичної ефективності при виробництві м'ясопродуктів розглядаються умови використання потужного енергетичного потенціалу Запорізької області для приведення норм споживання до загальнонаціонального рівня. Використання електроенергії для виробництва м'ясопродуктів може зупинити небезпечну тенденцію до зменшення її споживання підприємствами області та сприятиме підвищенню рівня життя мешканців регіону. Табл.: 5. Рис.: 1. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: рівень енергозабезпеченості, споживання м'ясопродуктів, енергетична ефективність, регіональна продовольча безпека, регіональний валовий продукт.

УДК 338.439.5/.6 ÷ 621.417.38 ÷ 332.1

Региональная эффективность использования энергоресурсов в аграрном производстве Запорожской области / Скрипник А.В., Воловоденко Л.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 31.

Рассмотрена эффективность использования энергетических ресурсов в Запорожской области. Показано, что по большинству социально-экономических показателей на душу населения область приближается к средним по Украине величинам, однако уровень аграрного производства существенно меньше, чем в среднем по стране. Особенно это касается производства мясопродуктов, которое в пересчете на душу населения на 30% меньше, чем в целом по Украине. В то же время количество производимой электроэнергии на душу населения существенно превышает общенациональный показатель. После экономического и финансового кризиса 2008-2009 годов спрос на электроэнергию в Запорожской области существенно снизился и не возобновился до предкризисного уровня. Если эти тенденции будут продолжаться, то большая часть производимой электроэнергии будет использоваться за пределами области. На основании известных в странах ЕС нормативов энергоэффективности при производстве мясопродуктов рассматриваются условия использования мощного энергетического потенциала Запорожской области для приведения норм потребления к общенациональному уровню. Использование электроэнергии для производства мясопродуктов может остановить опасную тенденцию к уменьшению её потребления предприятиями области и будет способствовать повышению уровня жизни жителей региона. Табл.: 5. Илл.: 1. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: уровень энергообеспеченности, потребление мясопродуктов, энергетическая эффективность, региональная продовольственная безопасность, региональный валовый продукт.

UDS 338.439.5/.6 ÷ 621.417.38 ÷ 332.1

Region efficiency of local energy reserves using in the Zaporozhye region agricultural production / Skrypnyk A.V., Volovodenko L.V. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 6. – P. 31.

The article considers the efficiency of energy resources use in the Zaporizhzhia region. It is shown that the most socio-economic indicators per capita in Zaporizhzhia region approaches to Ukrainian quantities, however, the level of agricultural production is significantly less than the national average, especially for meat products, which in per capita terms, 30% less than in the whole Ukraine. At the same time the amount of electricity that is produced, per capita is substantially higher than the national average. After the economical and financial crisis of 2008-2009, the demand for electricity in the Zaporizhzhia region has decreased significantly and did not resume pre-crisis level. If these trends prevail, most of the electricity, which is locally produced will be used outside of Zaporizhzhia region. At the same time the local amount of electricity produced per capita significantly exceeds the national average. On the basis of known in the EU energy efficiency standards in the production of meat products the article covers conditions of use powerful energy potential of Zaporizhzhia region to bring the provisions consumed to the national level. Use of electricity for meat production can stop the hazardous tendency of reduction of consumption demand of the local enterprises and can lead to increase of the standard of living of the residents of the region. Tabl.: 5. Fig.: 1. Refs.: 15.

Key words: level of energy supply, the consumption of meat, energy efficiency, regional food security, gross regional product.

АГРАРНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І ПІДПРИЄМНИЦТВО

AGRARIAN MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP

УДК 65.012.122

Бенчмаркінг як інструмент управління процесом адаптації аграрних підприємств до умов світового продовольчого ринку / Шибаніна О.В., Галунець Н.І. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 6. – С. 38.

Розглянуто сутність бенчмаркінгу, його види та завдання як інструменту управління процесом адаптації аграрних підприємств до умов світового продовольчого ринку. Визначено, що об'єктами бенчмаркінгу можуть бути: методи, процеси, технології, якісні параметри продукції, показники фінансово-господарської діяльності підприємств (структурних підрозділів) із відповідною галузевою структурою. Встановлено, що основним елементом, який впливає на успішність адаптації діяльності аграрних підприємств до зазначених умов, є застосування бенчмаркінгу на різних рівнях управління. Досліджено основні проблеми, що перешкоджають поширенню бенчмаркінгу в Україні. Розглянуто галузеві особливості діяльності аграрних підприємств і запропоновано їх урахування при застосуванні процесу бенчмаркінгу, зроблено висновок про його використання при управлінні процесами адаптації аграрних підприємств до умов світового продовольчого ринку. Бібліогр: 17.

Ключеві слова: бенчмаркінг, завдання, адаптація, аграрне підприємство, управління, світовий продовольчий ринок.

УДК 65.012.122

Бенчмаркинг как инструмент управления процессом адаптации аграрных предприятий к условиям мирового продовольственного рынка / Шибанина Е.В., Галунец Н.И. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 6. – С. 38.

Рассмотрена сущность бенчмаркинга, его виды и задачи как инструмента управления процессом адаптации аграрных предприятий к условиям мирового продовольственного рынка. Определено, что объектами бенчмаркинга могут быть: методы, процессы, технологии, качественные параметры продукции, показатели финансово-хозяйственной деятельности предприятий (структурных подразделений) с соответствующей отраслевой структурой. Установлено, что основным элементом, влияющим на успешность адаптации деятельности аграрных предприятий к указанным условиям, является применение бенчмаркинга на разных уровнях управления. Исследованы основные проблемы, препятствующие распространению бенчмаркинга в Украине. Рассмотрены отраслевые особенности деятель-

ности аграрных предприятий и предложен их учет при применении процесса бенчмаркинга, сделан вывод о его использовании при управлении процессами адаптации аграрных предприятий к условиям мирового продовольственного рынка. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: бенчмаркинг, задачи, адаптация, аграрное предприятие, управление, мировой продовольственный рынок.

UDS 65.012.122

Benchmarking is a perspective management tool of adaptation process of the agricultural enterprises in the conditions of the world food market / Shebanina O.V., Halunets N.I. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 6. – P. 38.

The article deals with the essence of benchmarking, its types and tasks as a management tool of adaptation process of agricultural enterprises in the conditions of the world food market. It is determined that the objects of benchmarking are the methods, processes, technologies, product quality parameters, indicators of financial and economic activities (business units) in correspondence of the sectoral structure. It is established that the main element affecting the success of the agricultural enterprise's adaptation is the usage of benchmarking at different levels of government. The basic problems in spreading of benchmarking in Ukraine are researched. The sectoral features of agricultural enterprise are considered. The ways to solve those problems are offered. The conclusion about the usage of benchmarking in the management process of agricultural enterprises' adaptation to the conditions of the world food market is made. Refs.: 17.

Key words: benchmarking, tasks, adaptation, agricultural business, management, global (world) food market.

УДК 338.24:334.012.81

Механізм прийняття рішення в управлінні вертикальними інтеграційними процесами в агробізнесі / Шукалович В.Ф. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 6. – С. 44.

На основі системного підходу визначено процес управління вертикальною інтеграцією як сукупність заходів, спрямованих на зміну організаційно-управлінської системи вертикальної координації в ланцюгу формування продовольчої продукції. Вони стосуються вибору кількості ланок даного ланцюга й рівня інтенсивності взаємозв'язків між ними: прав власності, контролю та управління, руху продукції й грошових ресурсів. Сформовано алгоритм прийняття рішення в управлінні вертикальними інтеграційними процесами в агробізнесі, що включає послідовний розгляд п'яти блоків: 1) визначення вартості трансакцій (операцій економічного обміну) для підприємства між ланками ланцюга формування продукції та порівняння його із прийнятним рівнем; 2) вибір альтернативної організаційно-управлінської системи даних трансакцій; 3) визначення вартості механізму альтернативної організаційно-управлінської системи й порівняння її з прийнятним для підприємства рівнем; 4) визначення способу і наявності ресурсів та умов для практичного запровадження альтернативного механізму; 5) визначення співвідношення «ризик/додаткові вигоди» від запровадження альтернативної організаційно-управлінської системи та його прийнятність для підприємства. Рис.: 1. Библиогр.: 25.

Ключові слова: системний підхід, вертикальна інтеграція, вертикальна координація, управління, організаційно-управлінська система, права власності, ланцюг формування продовольчої продукції.

УДК 338.24:334.012.81

Механизм принятия решения в управлении вертикальными интеграционными процессами в агробизнесе / Шукалович В.Ф. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 6. – С. 44.

На основании системного подхода определен процесс управления вертикальной интеграцией как совокупность мероприятий, направленных на изменение организационно-управленческой системы вертикальной координации в цепочке формирования продовольственной продукции. Они касаются выбора количества звеньев данной цепочки и уровня интенсивности взаимосвязей между ними: прав собственности, контроля и управления, движения продукции и денежных ресурсов. Сформирован алгоритм принятия решений в управлении вертикальными интеграционными процессами в агробиз-

несе включаючий послідовальне розгляд п'ять блоків задач: 1) визначення вартості трансакцій (операцій економічного обміну) для підприємства між ланками ланцюга формування продукції та її порівняння з прийнятним для підприємства рівнем; 2) вибір альтернативної організаційно-управлінської системи даних трансакцій; 3) визначення вартості механізму альтернативної організаційно-управлінської системи та її порівняння з прийнятним для підприємства рівнем; 4) визначення способу та наявності ресурсів, умов для практичного впровадження механізму; 5) визначення співвідношення «ризик/допоміжні вигоди» при впровадженні альтернативної організаційно-управлінської системи та його прийнятність для підприємства. Илл.: 1. Библиогр.: 25.

Ключевые слова: системний підхід, вертикальна інтеграція, вертикальна координація, управління, організаційно-управлінська система, права власності, ланцюг формування продовольственої продукції.

UDS 338.24:334.012.81

Decision-making mechanism in the management of vertical integration processes in agribusiness / Shukalovych V.F. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 44.

In the article, on the base of a system approach the process of vertical integration management is defined as a set of measures that are aimed to change organizational and management systems of vertical coordination in the food chain. They concern selecting the number of elements of the chain and intensity degree of the relationships between them as follow: ownership, control and management, goods and cash flows.

The algorithm for decision-making in the management of vertical integration processes in agribusiness is formed, including consistent analysis of 5 serial blocks: 1) determining the value of transactions (transactions of economic exchange) between food chain elements for businesses and compare it with an acceptable level; 2) selecting an alternative organizational and management system of these transactions 3) determining the value of mechanism of alternative organizational and management system and its comparing with the appropriate level for the enterprise; 4) detecting the way and availability of resources and conditions for mechanism implementation; 5) calculating the "risks / extra benefits" ratio for alternative organizational and management system and determining its acceptability. Fig.: 1. Refs.: 25.

Key words: system approach, vertical integration, vertical coordination, management, organizational and management system, property rights, food chain.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ І
СОЦІАЛЬНА СФЕРА СЕЛА

THE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS AND
VILLAGE SOCIAL SPHERE

УДК 331.5.024.5

Поєднання трудових і сімейних обов'язків та особистого життя в Україні в контексті гідної праці / Спасенко Ю.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 51.

Здійснено аналіз нормативно-правової бази щодо забезпечення поєднання трудових і сімейних обов'язків та особистого життя в Україні згідно з останніми змінами у законодавстві й відповідно до міжнародних норм. Досліджено стан і динаміку соціально-економічних показників щодо поєднання трудових та сімейних обов'язків в Україні за методологією МОП. Простежено позитивні й негативні тенденції у цій сфері впродовж 2002–2012 рр. Зазначено істотне зростання розмірів виплат при народженні дитини. Виявлено негативне ставлення роботодавців до материнських і сімейних обов'язків жінок при прийманні на роботу. Для поліпшення ситуації необхідне надання працюючим батькам додаткових можливостей на ринку праці. Табл.: 2. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: гідна праця, трудові та сімейні обов'язки, вагітність і пологи, догляд за дитиною, виплата допомоги.

УДК 331.5.024.5

Совмещение трудовых и семейных обязанностей и личной жизни в Украине в контексте достойного труда / Спасенко Ю.О. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 51.

Проведен анализ нормативно-правовой базы относительно обеспечения совмещения трудовых и семейных обязанностей и личной жизни в Украине согласно с последними изменениями в законодательстве и в соответствии с международными нормами. Исследованы состояние и динамика социально-экономических показателей совмещения трудовых и семейных обязанностей в Украине по методологии МОТ. Прослежены позитивные и негативные тенденции в этой сфере в течение 2002–2012 гг. Отмечен существенный рост размеров выплат при рождении ребёнка. Выявлено негативное отношение работодателей к материнским и семейным обязанностям женщин при приёме на работу. Для улучшения ситуации необходимо предоставление работающим родителям дополнительных возможностей на рынке труда. Табл.: 2. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: достойный труд, трудовые и семейные обязанности, беременность и роды, уход за ребёнком, выплата пособия.

UDS 331.5.024.5

Combining work, family and personal life in Ukraine in the context of decent work due to ILO methodology / Spasenko Y.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 51.

The analysis of legal norms and regulations governing the combining of work and family responsibilities and personal life in Ukraine, considering the last updates in legislation and in accordance with international regulations is conducted. The current state and dynamics of social and economic indicators of combining of work and family responsibilities in Ukraine are studied on ILO methodology. Positive and negative trends are traced in this field within the period of 2002 – 2012. The considerable growth of sizes of payments of childbirth benefits is marked. The negative attitude of employers to maternal and family responsibilities of women in hiring are highlighted. To improve the situation it is necessary to provide additional opportunities for working parents in the labour market. Table.: 2. Refs.: 16.

Key words: decent work, work and family responsibilities, pregnancy and childbirth, child care, the payment of benefits.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND
INTELLECTUAL CAPITAL

UDC 330.341.1:517.956.224:663.6.001.76

Conceptual approaches to research on innovative potential for natural sugar substitutes on example of stevia / Volodin S.A., Novytskiy K.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 58.

The conceptual approaches to research on science-intensive manufacturing process of products with double social economic importance on example of the most perspective from modern natural sugar substitutes – stevia, were formed. The components for economic process were formed; the spheres of application were determined, as well as “tender” points that appear at manufacture of products, which influences on public health and thus require the special attention from the state. It was proved that if business joins to this process, it shall be motivated by establishment of the corresponding economic conditions at manufacture of social important products. The problems that direct the work to implementation of innovative potential for natural sugar substitutes on example of stevia through construction of highly efficient science-intensive manufacturing process of products with social economic importance in plant growing were underlined. Tabl.: 1. Fig.: 1. Refs.: 21.

Key words: innovative potential, innovative providing, science-intensive processes, natural sugar substitutes, products with social economic importance, stevia.

УДК 330.341.1:517.956.224:663.6.001.76

Концептуальні підходи до дослідження інноваційного потенціалу природних цукрозамінників на прикладі стевії / Володін С.А., Новицький К.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 58.

Сформовано концептуальні підходи щодо дослідження наукоємного процесу виробництва продуктів подвійного соціально-економічного значення на прикладі найперспективнішого із сучасних натуральних цукрозамінників – стевії. Сформовано складові економічного процесу, визначено сфери застосування, «больові» точки, які виникають при виробництві продукції, що впливає на здоров'я людей, тому потребує особливої уваги держави. Доведено, що якщо до цього процесу залучається бізнес, він має бути мотивованим створенням відповідних економічних умов при виробництві соціально значущої продукції. Окреслені проблеми спрямовують роботу на реалізацію інноваційного потенціалу природних цукрозамінників на прикладі стевії шляхом побудови вискоєфективного наукоємного процесу виробництва продуктів соціально-економічного значення в рослинництві. Табл.: 1. Рис.: 1. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: інноваційний потенціал, інноваційний провайдинг, наукоємні процеси, природні цукрозамінники, продукти соціально-економічного значення, стевія.

УДК 330.341.1:517.956.224:663.6.001.76

Концептуальные подходы к исследованию инновационного потенциала природных сахарозаменителей на примере стевии / Володин С.А., Новицкий К.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 58.

Сформированы концептуальные подходы к исследованию наукоёмкого процесса производства продуктов двойного социально-экономического значения на примере самого перспективного из современных натуральных сахарозаменителей – стевии. Сформированы составляющие экономического процесса, определены области применения, «болевые» точки, возникающие при производстве продукции, которая влияет на здоровье людей, а поэтому требует особого внимания государства. Доказано, что если к данному процессу привлекается бизнес, он должен быть мотивированным созданием соответствующих экономических условий при производстве социально значимой продукции. Очерченные проблемы ориентируют работу на реализацию инновационного потенциала природных сахарозаменителей на примере стевии путем построения высокоэффективного наукоёмкого процесса производства продуктов социально-экономического значения в растениеводстве. Табл.: 1. Илл.: 1. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: инновационный потенциал, инновационный провайдинг, наукоёмкие процессы, природные сахарозаменители, продукты социально-экономического значения, стевия.

СТОРІНКА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ

YOUNG SCIENTIST'S PAGE

УДК 338.43:633.2(477.7)

Об'єктивна необхідність оптимізації площ багаторічних трав у сільськогосподарських підприємствах Півдня України / Цуркан Н.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 66.

Проаналізовано стан розвитку виробництва продукції багаторічних трав у сільськогосподарських підприємствах Півдня України в ретроспективі, зокрема встановлено скорочення площ під цими культурами в усіх регіонах південного Степу. Зазначено недотримання науково обґрунтованих норм щодо структури сівозміни, а саме – значне розширення площ під технічними культурами, у тому числі соняшником. Розраховано втрати екологічно чистого азоту у вартісному виразі за зменшення площ під багаторічними травами. Використовуючи методи статистичного аналізу, виявлено тенденції й розраховано прогноз розміру посівних площ під досліджуваними культурами та поголів'я великої рогатої худоби на перспективу до 2020 року. Враховуючи потребу цих тварин в обмінній енергії кормів, одержано дані про необхідний розмір площ багаторічних трав, який водночас відповідатиме науковим нормам. Обґрунтовано необхідність як інтенсивного, так і екстенсивного розвитку виробництва досліджуваної продукції. Табл.: 2. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: багаторічні трави, площа посіву, структура, прогнозований рівень, родючість ґрунту, втрати екологічно чистого азоту, конкурентоспроможність, рентабельність.

УДК 338.43:633.2(477.7)

Объективная необходимость оптимизации площадей многолетних трав в сельскохозяйственных предприятиях Юга Украины / Цуркан Н.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 66.

Проанализировано состояние развития производства продукции многолетних трав в хозяйствах Юга Украины в ретроспективе, в частности установлено сокращение площадей под этими культурами во всех регионах южной Степи. Указано на несоблюдение научно обоснованных норм относительно структуры севооборотов, а именно – значительное расширение площадей под техническими культурами, в том числе подсолнечником. Рассчитаны потери экологически чистого азота в стоимостном выражении при уменьшении площадей под многолетними травами. Используя методы статистического анализа, выявлены тенденции и рассчитан прогноз размера посевных площадей исследуемых культур и поголовья крупного рогатого скота на перспективу до 2020 года. Учитывая потребность этих животных в обменной энергии кормов, получены данные о необходимом размере площадей многолетних трав, который вместе с тем будет отвечать научным нормам. Обоснована необходимость как интенсивного, так и экстенсивного развития производства исследуемой продукции. Табл.: 2. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: многолетние травы, площадь посева, структура, прогнозируемый уровень, плодородие почвы, потери экологически чистого азота, конкурентоспособность, рентабельность.

UDS 338.43:633.2(477.7)

The objective necessity to optimize the area of perennial grasses on the farms of the Southern Ukraine / Tsurkan N.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 66.

The article analyzes the development of production of perennial grasses on the farms of the South Ukraine. The reduction of areas under these crops in all regions of southern Steppe is established. The violation of scientifically based standards regarding the structure of crop rotations is emphasized, namely a significant expansion of the areas under industrial crops, including sunflower is outlined. The value loss of ecologically pure nitrogen as a result to qualitative reduction of areas under perennial grasses is calculated.

The future trends are identified and the forecast of the acreage size of the researched cultures and a number of the cattle until 2020 is calculated due to statistical analysis.

The need for these animals in exchange energy feeds is considered, the data which meets scientific standards, on the required size of the area of perennial grasses is received. The necessity of both intensive and extensive development of the investigational product is exploited. Tabl.: 2. Refs.: 18.

Key words: perennial grasses, sowing acreage, structure, predictable level, soil fertility, cost ecologically pure nitrogen, competitiveness, profitability.

УДК 339.13.021:665.347.8(477)

Маркетинговий аналіз кон'юнктури ринку соняшникової олії в Україні / Наторіна А.О. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 70.

Маркетинговий аналіз кон'юнктури ринку здійснено на прикладі підприємств олієжирового комплексу України. Дослідження тенденцій розвитку національного ринку соняшникової олії проведено на основі аналізу основних показників, що відображають стан ринку, розраховано показник його ємності. Проаналізовано обсяги виробництва найбільших виробників національного ринку соняшникової олії й виявлено основні зміни позицій підприємств за досліджуваний період. Проведено діагностику рівня конкуренції підприємств на ринку соняшникової олії в Україні. Для кількісного вираження конкуренції розраховані показники оцінки ступеня монополізації із застосуванням методів, заснованих на розрахунку індексів концентрації та Херфіндаля-Хіршмана. Табл.: 2. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: ємність ринку, рівень конкуренції, оцінка ступеня монополізації ринку, кон'юнктура ринку соняшникової олії, маркетинговий аналіз.

УДК 339.13.021:665.347.8(477)

Маркетинговый анализ конъюнктуры рынка подсолнечного масла в Украине / Наторина А.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 70.

Маркетинговый анализ рынка осуществлен на примере предприятий масложирового комплекса Украины. Исследование тенденций развития национального рынка подсолнечного масла проведено на основе анализа основных показателей, отражающих состояние рынка, рассчитан показатель его емкость. Проанализированы объемы производства наибольших производителей национального рынка подсолнечного масла и выявлены основные изменения позиций компаний за исследуемый период. Проведена диагностика уровня конкуренции предприятий на рынке подсолнечного масла в Украине. Для количественного выражения конкуренции рассчитаны показатели оценки степени монополизации с применением методов, основанных на расчете индексов концентрации и Херфиндаля-Хиршмана. Табл.: 2. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: емкость рынка, уровень конкуренции, оценка степени монополизации рынка, конъюнктура рынка подсолнечного масла, маркетинговый анализ.

UDS 339.13.021:665.347.8(477)

The marketing analysis of sunflower oil market situation in Ukraine / Natorina A.O. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 70.

The marketing analysis of market situation is carried out on the example of Ukraine oil and fat industry. The research of trends in the development of the national sunflower oil market is carried out on the basis of main indicators analysis that reflecting the market state. To identify trends in domestic consumption of sunflower oil in Ukraine the market capacity indicator has been calculated. Production volumes of the largest national sunflower oil market manufacturers are analyzed and major changes in the enterprises positions during the studied period are identified. The diagnostics of enterprise market competition level on sunflower oil in Ukraine has been conducted. To quantify the competition assessment indicators the degree of monopolization has been calculated by using methods based on the calculation of concentration and the Herfindahl-Hirschman indexes. Tabl.: 2. Refs.: 12.

Key words: market size, competition, evaluation of the market monopolization degree, current state of sunflower oil market, marketing analysis.

UDS 658.27:664.61

Analysis of the effective use of fixed assets for bakery enterprises in imperfect accounting practices / Vasiltsova O.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 74.

In the article the main problems in the functioning of the baking industry in Ukraine are described. The dynamics of the number of bakeries area is analysed. The statistical characteristics of basic and derived indicators of fixed assets (the value of fixed assets, the average number of employees, gross value of production, capital intensity and capital productivity) as random variables are investigated. The statistical view of the distribution of the studied indicators - exponential was founded, which makes it possible to conclude that the signs of statistical equilibrium in the mechanism of formation of these parameters with no tendency to change them in the absence of additional organizational and economic factors. The conclusion about the inadequacy of fixed assets is made and proposed possible ways to improve it. Tabl.: 2. Fig.: 3. Refs.: 18.

Key words: statistical characteristics, fixed assets, bakery industry, capital intensity, capital productivity, distribution law, the statistical distribution of the Kolmogorov criterion.

УДК 658.27:664.61

Аналіз використання основних засобів хлібопекарськими підприємствами в умовах недосконалої практики обліку / Васильцова О.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 74.

Викладено основні проблеми функціонування хлібопекарської галузі України, проаналізовано динаміку кількості хлібопекарських підприємств області. Досліджено статистичні характеристики основних і похідних показників використання основних засобів підприємств (середньорічна вартість основних засобів, середньорічна чисельність працюючих, вартість валової продукції, фондоозброєність та фондовіддача) як випадкових величин. З'ясовано вид статистичного закону розподілу досліджуваних показників – експоненціальний, що дає можливість зробити висновок про ознаки статистичної рівноваги в механізмі формування цих показників без тенденції до зміни їх за відсутності додаткових організаційно-економічних чинників. Зроблено висновок про недосконалість обліку основних засобів, а також припущення про можливі шляхи його поліпшення. Табл.: 2. Рис.: 3. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: статистична характеристика, основні засоби, хлібопекарська галузь, фондоозброєність, фондовіддача, закон розподілу, критерій узгодження Колмогорова.

УДК 658.27:664.61

Анализ использования основных средств хлебопекарными предприятиями в условиях несовершенной практики учета / Васильцова Е.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 74.

Изложены основные проблемы функционирования хлебопекарной отрасли Украины, проанализирована динамика количества хлебопекарных предприятий области. Исследованы статистические характеристики основных и производных показателей использования основных средств предприятий (среднегодовая стоимость основных средств, среднегодовая численность персонала, стоимость валовой продукции, фондовооруженность и фондоотдача) как случайных величин. Выяснен вид статистического закона распределения исследуемых показателей – экспоненциальный, что дает возможность сделать вывод о признаках статистического равновесия в механизме формирования этих показателей без тенденции к изменению их при отсутствии дополнительных организационно-экономических факторов. Сделан вывод о несовершенстве учета основных средств, а также предположение о возможных путях его улучшения. Табл.: 2. Илл.: 3. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: статистическая характеристика, основные средства, хлебопекарная отрасль, фондовооруженность, фондоотдача, закон распределения, критерий согласия Колмогорова.

УДК 001:631(477)

Розвиток наукового забезпечення аграрного виробництва / Грицаснко М.І. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 79.

Запропонована структурно-логічна схема аналізу наукового забезпечення економіки в цілому, а також аграрного виробництва зокрема. Відповідно до цієї схеми розглянуто динаміку показників, що характеризують кожний її блок.

Перший блок – це науковий потенціал, який логічно оцінювати за кількістю наукових організацій, обсягами та структурою фінансування науки, кадровим забезпеченням. Другий блок – результати наукових досліджень, які доцільно відобразити кількістю виконаних наукових робіт, наукових публікацій і охоронних документів. Третій блок – ефективність використання наукового потенціалу, яку необхідно розглядати як співвідношення результатів та витрат за окремими його елементами.

Встановлені при всебічному аналізі системні проблеми наукового забезпечення аграрного виробництва запропоновано розв'язувати комплексно, на основі формування адекватної інфраструктури ринку інновацій, забезпечення достатнього рівня фінансування науки, в тому числі з боку держави. Табл.: 3. Рис.: 1. Бібліогр.: 26.

Ключові слова: науковий потенціал, наукові організації, фінансування наукових та науково-технічних робіт, показники інтенсивності фінансування наукової діяльності, виконавці наукових і науково-технічних робіт, дослідники, обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт, кіль-

кість друкованих робіт і одержаних охоронних документів, прямі й зворотні показники ефективності використання наукового потенціалу.

УДК 001:631(477)

Развитие научного обеспечения аграрного производства / Грицаенко Н.И. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 79.

Предложена структурно-логическая схема анализа научного обеспечения экономики в целом, а также аграрного производства в частности. Согласно этой схеме рассмотрена динамика показателей, характеризующих каждый ее блок.

Первый блок – это научный потенциал, который логично оценивать по количеству научных организаций, объемам и структуре финансирования науки, кадровому обеспечению. Второй блок – результаты научных исследований, которые целесообразно отражать количеством выполненных научных работ, научных публикаций и охранных документов. Третий блок – эффективность использования научного потенциала, которую необходимо рассматривать как соотношение результатов и затрат по отдельным его элементам.

Установленные при всестороннем анализе системные проблемы научного обеспечения аграрного производства предложено решать комплексно, на основе формирования адекватной инфраструктуры рынка инноваций, обеспечения достаточного уровня финансирования науки, в том числе со стороны государства. Табл.: 3. Илл.: 1. Библиогр.: 26.

Ключевые слова: научный потенциал, научные организации, финансирование научных и научно-технических работ, показатели интенсивности финансирования научной деятельности, исполнители научных и научно-технических работ и объем выполненных научных и научно-технических работ, количество печатных работ и полученных охранных документов, прямые и обратные показатели эффективности использования научного потенциала.

UDS 001:631(477)

Development of agricultural production scientific support / Hrytsaienko M.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 79.

The article provides Flow Chart analysis of scientific support overall economic and agricultural production in particular. Under this scheme the dynamics of indicators characterizing each of the block is studied.

The first block of the chart represents a research capacity that is logically evaluated by the number of scientific organizations, scope and structure of science funding and staffing. The second block covers the results of research, which should be completed to reflect the number of research papers, publications and documents of title. The third block defines effective use of scientific potential, which should be considered as the ratio of outcomes and costs for individual elements of the scientific potential.

The complex form of solving problems of scientific support defined after comprehensive analysis as a complex, is suggested based on the formation of an adequate infrastructure of innovation, ensuring sufficient funding for science, including the state. Tabl.: 3. Fig.: 1. Refs.: 26.

Key words: the scientific potential, research organizations, funding scientific and technical work, the intensity values funding of research activities, performers of scientific and technological projects, researchers, the volume of scientific and technical work, the number of publications, number of received documents of title, and direct inverse performance scientific potential.

УДК 338.439:005

Стратегічне управління інтеграційними процесами в агропродовольчому комплексі України / Дікарев О.А. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 87.

Проаналізовано сучасний стан агропродовольчого комплексу України. Встановлено, що його подальший розвиток пов'язаний з укрупненням існуючих організаційно-правових форм господарюван-

ня. Доведено, що основним мотивом інтеграції суб'єктів аграрного бізнесу є комерційний, що призвело до поглиблення негативних процесів у соціальній та екологічній сфері села.

На основі дослідження сучасних тенденцій в агропродовольчій сфері запропоновано новий підхід до розуміння інтеграційних процесів у ній як комплексної взаємодії не лише галузей агропромислового комплексу, але й органів влади та територіальних громад. Розроблено структурно-логічну модель стратегічного управління інтеграційними процесами в агропродовольчому комплексі, яка направлена на гармонізацію і збалансованість взаємовідносин інтегрованих формувань із зовнішнім середовищем. Рис.: 2. Бібліогр.: 11.

Ключеві слова: інтеграційні процеси, інтегровані формування, стратегічне управління, агрохолдинги, сільські територіальні громади, соціально-економічний розвиток.

УДК 338.439:005

Стратегическое управление интеграционными процессами в агропродовольственном комплексе Украины / Дикарев А.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 87.

Проанализировано современное состояние агропродовольственного комплекса Украины. Установлено, что его дальнейшее развитие связано с укрупнением существующих организационно-правовых форм хозяйствования. Доказано, что основным мотивом интеграции субъектов аграрного бизнеса является коммерческий, что привело к углублению негативных процессов в социальной и экологической сфере села.

На основе исследования современных тенденций в агропродовольственной сфере предложен новый подход к пониманию интеграционных процессов в ней как комплексного взаимодействия не только отраслей агропромышленного комплекса, но и органов власти и территориальных общин. Разработана структурно-логическая модель стратегического управления интеграционными процессами в агропродовольственном комплексе, направленная на гармонизацию и сбалансированность взаимоотношений интегрированных формирований с внешней средой. Илл.: 2. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: интеграционные процессы, интегрированные формирования, стратегическое управление, агрохолдинги, сельские территориальные общины, социально-экономическое развитие.

UDS 338.439:005

Strategic management of intergration processes in the agrifood sector of Ukraine / Dikarev O.A. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 87.

The article is focused on the analysis of the agri-food complex of Ukraine. It is established that its further development is connected to the enlargement of existing organizational legal forms of managing. It is proved that the basic motive for integration of subjects of agrarian business is commercial that led to enfolding of negative processes in the social and ecological sphere of the rural areas.

On the basis of research of current trends in the agri-food sphere new understanding of integration processes in the agri-food sphere as complex interaction of industries of agro-industrial complex and authorities and territorial communities is offered. The structural and logical model of strategic management by integration processes in the agri-food complex, directed on harmonization and balance of relations of the integrated forming with environment is developed. Fig.: 2. Refs.: 11.

Key words: integration processes, integrated forming, strategic management, agroholdings, rural territorial communities, social and economic development.

UDS 338.5:633.1

Ways of domestic corn competitive ability increase under present-day conditions / Palamarchuk M.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 91.

The competitive ability of corn in Ukraine and conditions of its formation are studied, the tendencies to enlargement of maize production at agricultural enterprises are defined, as well as impact of sizes of the economy upon its competitive ability, in particular, costs for a unit of production and maize selling prices. It was defined that crop page rate and net income outpaces the square increment rate of maize sown area. Corn

seed market situation is studied, structure of its proposals and reasons for loss of competitive abilities of domestic breeding hybrids are cleared up. Influence of the world market price tendencies upon the domestic maize competitive ability was analyzed. Reasons for biased determination of the domestic maize quality were defined, and, accordingly, its' reduced competitive ability at the world market. Subsequent trends to increase competitive ability of domestic are proposed, so that it will ensure the investment attractiveness of the grain industry, the formation of balanced food base for livestock sector, strengthen positions at the global market of maize. Fig.: 2. Refs.: 15.

Key words: grain, corn, competitive, market, price, production costs, seeds, hybrid, quality, standard.

УДК 338.5:633.1

Напрями підвищення конкурентоспроможності вітчизняної кукурудзи в сучасних умовах / Паламарчук М.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 91.

Досліджено конкурентоспроможність кукурудзи в Україні та фактори, що впливають на її формування, виявлено тенденції укрупнення виробництва цієї культури в сільськогосподарських підприємствах і вплив їхнього розміру на кількість витрат на одиницю продукції та ціну реалізації кукурудзи. Встановлено, що темпи приросту валового збору й чистого доходу в сільськогосподарських підприємствах випереджають темпи приросту площі посіву кукурудзи. Висвітлено ситуацію на ринку насіння культури, досліджено структуру його пропозиції та причини втрати конкурентних позицій гібридами вітчизняної селекції. Проаналізовано вплив цінової кон'юнктури світового ринку на конкурентоспроможність вітчизняної кукурудзи, встановлено причини необ'єктивного визначення її якості й відповідно зниження конкурентоспроможності на світовому ринку. Запропоновано подальші напрями підвищення конкурентоспроможності вітчизняної кукурудзи, що забезпечить інвестиційну привабливість зернової галузі, формування збалансованої кормової бази для тваринництва, укріплення позицій на світовому ринку кукурудзи. Рис.: 2. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: зернові, кукурудза, конкурентоспроможність, ринок, ціна, виробничі витрати, насіння, гібрид, якість, стандарт.

УДК 338.5:633.1

Направления повышения конкурентоспособности отечественной кукурузы в современных условиях / Паламарчук Н.Н. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 91.

Исследована конкурентоспособность кукурузы в Украине и факторы, влияющие на ее формирование, выявлены тенденции укрупнения производства этой культуры в сельскохозяйственных предприятиях и влияние их размера на количество затрат на единицу продукции и цену реализации кукурузы. Установлено, что темпы прироста валового сбора и чистого дохода в сельскохозяйственных предприятиях опережают темпы прироста площади посева кукурузы. Освещена ситуация на рынке семян культуры, исследована структура его предложения и причины потери конкурентных позиций гибридами отечественной селекции. Проанализировано влияние ценовой конъюнктуры мирового рынка на конкурентоспособность отечественной кукурузы, установлены причины необъективного определения её качества и соответственно снижения конкурентоспособности на мировом рынке. Предложены дальнейшие направления повышения конкурентоспособности отечественной кукурузы, что обеспечит инвестиционную привлекательность зерновой отрасли, формирование сбалансированной кормовой базы для животноводства, укрепление позиций на мировом рынке кукурузы. Илл.: 2. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: зерновые, кукуруза, конкурентоспособность, рынок, цена, производственные затраты, семена, гибрид, качество, стандарт.

УДК 658:636

Формування виробничих витрат у сільськогосподарських підприємствах / Нагорнюк О.П. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 96.

Узагальнено теоретичні аспекти формування виробничих витрат у сільськогосподарських підприємствах, пов'язаних з особливостями функціонування відповідних виробничих ресурсів (землі, трудових ресурсів, капіталу і підприємницької діяльності); розроблено методичні підходи до системи

управління виробничими витратами сільськогосподарських підприємств; здійснено аналіз виробничих витрат та ефективності виробництва продукції тваринництва. Запропоновано шляхи вдосконалення формування виробничих витрат на перспективу. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: виробничі витрати, виробничі ресурси, земля, трудові ресурси, капітал, підприємницька діяльність.

УДК 658:636

Формирование производственных затрат в сельскохозяйственных предприятиях / Нагорнюк О.П. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 96.

Обобщены теоретические аспекты формирования производственных затрат в сельскохозяйственных предприятиях, которые связаны с особенностями функционирования соответствующих производственных ресурсов (земли, трудовых ресурсов, капитала и предпринимательской деятельности); разработаны методические подходы к системе управления производственными затратами сельскохозяйственных предприятий; осуществлен анализ производственных затрат и эффективности производства продукции животноводства. Предложены пути усовершенствования формирования производственных затрат на перспективу. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: производственные затраты, производственные ресурсы, земля, трудовые ресурсы, капитал, предпринимательская деятельность.

UDS 658:636

The formation of production costs on agricultural enterprises / Nagorniuk O.P. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 96.

The theoretical aspects of the production costs of farms associated with the peculiarities of the functioning of the productive resources (land, labour, capital and entrepreneurship) are considered; methodical approaches to the management of production costs of agricultural enterprises are developed; the analysis of production costs and the efficiency of livestock production is carried out; ways of improving their production costs in the future are suggested. Refs.: 12.

Key words: production costs, inputs, land, labour, capital, entrepreneurship.

UDC 339.13.012.1:633.791

Consideration of world trends towards hop and hop products market as a component of management mechanism of branch development / Sainskyi D.A. // Ekonomika APK. – 2014. – № 6. – P. 102.

The article covers the results of research of world trends of world's markets of hop and hop production and its influence on the condition and development of the hop branch and market of hop in Ukraine. The trends of reduction of the sowing areas under hops due to increased yield capacity of hop and price decrease of hop are outlined.

The main factors, that have negative influence on effective development of hop branch are defined. These are: unfair competition, domestic abuse brewer monopoly position in the market. The negative impact on the industry has unsettled state export and import policy and policy of support of hop branch, anticompetitive behaviour of brewing companies (which are mainly based on foreign capital). This creates risks of using raw materials of unnatural origin and hinders in the brewing industry and jeopardises tax and fees payments to state budgets of all levels. Tabl.: 3. Refs.: 17.

Key words: hop products, integration processes, efficiency estimation, industry development.

УДК 339.13.012.1:633.791

Врахування світових тенденцій на ринку хмелю та хмелепродукції як складова механізму управління розвитку галузі / Саїнський Д.А. // Економіка АПК. – 2014. – № 6. – С. 102.

Наведено результати дослідження світових тенденцій на світовому ринку хмелю та хмелепродуктів, їхній вплив на стан і розвиток галузі хмелярства й ринок хмелю в Україні. Серед висновків відзначаються тенденції щодо зменшення площ під хмелем у результаті підвищення врожайності хмільників та зниження цін на хміль.

Виділено основні чинники, які негативно впливають на ефективний розвиток галузі хмелярства: несумлінна конкуренція, зловживання вітчизняними пивоварними компаніями монопольним становищем на ринку. Відзначена неврегульованість державної експортно-імпортової політики і політики з підтримки галузі хмелярства, антиконкурентні дії з боку пивоварних компаній (які переважно засновані на іноземному капіталі), що створює ризики використання в пивоварній промисловості сировини ненатурального походження та стримує наповнення податками і зборами бюджетів усіх рівнів. Табл.: 3. Бібліогр.: 17.

Ключові слова: хмелепродукти, інтеграційні процеси, оцінка ефективності, галузевий розвиток.

УДК 339.13.012.1:633.791

Учёт мировых тенденций на рынке хмеля и хмелепродукции как составляющая механизма управления развития отрасли / Саинский Д.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 6. – С. 102.

Приведены результаты исследования мировых тенденций на международном рынке хмеля и хмелепродукции, их влияние на состояние и развитие отрасли хмелеводства и рынка хмеля в Украине. Среди выводов отмечаются тенденции к уменьшению площадей выращивания хмеля в результате повышения его урожайности и снижения цен на хмель.

Выделены основные причины, отрицательно влияющие на эффективность развития отрасли хмелеводства: недобросовестная конкуренция, злоупотребления отечественными пивоваренными компаниями монопольным положением на рынке. Отмечена неурегулированность государственной экспортно-импортной политики и политики поддержки отрасли хмелеводства, антиконкурентные действия со стороны пивоваренных компаний (преимущественно основанные на иностранном капитале), что создает риск использования в пивоваренной промышленности ненатурального сырья и сдерживает наполнение налогами и сборами бюджетов всех уровней. Табл: 3. Библиогр.: 17.

Ключевые слова: хмелепродукты, интеграционные процессы, оценка эффективности, отраслевое развитие.

* * *